

Vooraf

Lies Sercu: Interculturele competentie. Een nieuwe uitdaging voor het moedertaalonderwijs

Om te kunnen functioneren in een multiculturele samenleving, moet men *intercultureel competent* zijn en over een aantal vaardigheden beschikken om met verschillende culturen te kunnen omgaan. Dat houdt onder meer in dat men zich bij elke vorm van communicatie bewust is van de waarden, normen en 'eigenaardigheden' van de eigen en van de andere cultuur, van de gelijkenissen en de verschillen ertussen. In onderwijskringen is de overtuiging gegroeid dat leerlingen die interculturele competentie op school moeten aanleren. Lies Sercu geeft in dit artikel een aanzet voor een intercultureel georiënteerd curriculum Nederlands. Ze omschrijft interculturele doelstellingen en onderwijsactiviteiten, en presenteert een checklist met criteria waaraan goed lesmateriaal moet voldoen. Ter afronding stoffeert ze een en ander met enkele concrete lessuggesties.

Kristel De Wulf: L' étranger, c'est mon ami... Intercultureel onderwijs in Vlaanderen

Hoe wordt intercultureel onderwijs in Vlaanderen structureel vormgegeven? ICO - zo heet het in de wandelgangen - is één van de pijlers van het onderwijsvoorrrangsbeleid ten aanzien van migranten. Scholen zonder migrantenleerlingen komen er dan ook meestal niet aan toe. Hoe kunnen scholen rond ICO werken? wat is de rol van de pedagogisch begeleiders? welke ontwikkelingen doen zich voor na vier jaar werken? hoe wordt ICO geëvalueerd? Kristel De Wulf vroeg dit en nog veel meer aan twee pedagogisch begeleiders van het basis- en het secundair onderwijs: Filip Paelman en Gil Thys.

Jan Blommaert: Interculturele communicatie in de sector

Hoewel er de laatste jaren meer en meer gepraat wordt over *interculturele communicatie*, blijft het theoretisch en terminologisch een vaag domein, aldus Jan Blommaert. De vrij recente opkomst van het onderzoeksveld, onder impuls van de internationalisering van de economie, is daar niet vreemd aan. De beste manier om zicht te krijgen op interculturele communicatie, is in de realiteit van alledag gaan kijken hoe die werkelijk verloopt. Met dat doel heeft de auteur een interviewproject uitgevoerd bij ervaren hulpverleners in de sector van de migranten- en asielwerking. In dit artikel beschrijft hij een aantal opmerkelijke eerste resultaten.

Koos Hawinkels: Gedachten over didactieken voor intercultureel literatuuronderwijs

Ook literatuuronderwijs biedt tal van mogelijkheden om interculturele doelstellingen na te streven. Koos Hawinkels opent zijn artikel met een definitie van intercultureel literatuuronderwijs (ILO), waarin aandacht voor de eigen cultuur en andere culturen en hun historische ontwikkelingen de sleutelbegrippen zijn. Verder betoogt hij dat er geen aparte didactiek voor ILO moet worden ontwikkeld, maar dat er nood is aan een inventarisatie en selectie van bruikbare didactische werkwijzen uit het literatuur- en het geschiedenisonderwijs. Hij voegt meteen de daad bij het woord en geeft theoretische en praktische aanzetten voor wie in de klas met ILO aan de slag wil.

SPIEKERSKORNER

Hoewel in dit themanummer herhaaldelijk betoogd is dat intercultureel onderwijs veel meer is dan een losse les, een thema of een project, willen we in *Spiekerskorn* toch een paar concreet uitgewerkte lesvoorbeelden presenteren voor de basisschool, het secundair onderwijs en Project Algemene Vakken. Een andere manier om de achterliggende ideeën te illustreren, is er niet.

Barbara Linsen & Machteld Verhelst: Interculturaliteit in materiaal basisonderwijs Steunpunt NT2

Ilse Humblet: Interculturele taalbeschouwing in het secundair onderwijs

Katrien De Vlaemynck: Project Algemene Vakken, thema interculturalisme in een 7de jaar BSO

BIBLIOGRAFIE INTERCULTUREEL ONDERWIJS

De geannoteerde bibliografie beschrijft drie recente inventarissen die de meeste interessante publikaties, initiatieven en adressen bundelen. Ilse Humblet vulde ze verder aan met ontbrekend materiaal dat de moeite waard is.

INGEBOEKT

Wie nu nog zwijgt, moet alles vrezen. Dichters tegen racisme. (recensent: Ilse Humblet)

Rita Rymenans
hoofredacteur